

NOVA PRAVA

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gradišče 7, levo. — Telefon št. 77. — Naročnina 2 din. na mesec. — Posamezna številka 150. — Poština plačana v gotovini.

serati

Ljubljana, dne 26. maja 1922.

Današnja slovenska generacija je živeča do pred kratkim pod Avstrijo in izkušala nasilje na lastni koži. Ni danes nobenega slovenskega politika, ki bi ne vedel, kaj se pravi pretrpeti nasilja, ne more pa biti tudi nobenega slovenskega politika, ki bi ne vedel, kak upor rodi v duši zatiranih nasilje. Današnji demokratiški politiki se kaj ponašajo, da so podvzeli vse mogoče, da se niso bali nobenega sredstva, da pomagajo zrušiti avstrijsko nasilje. Mi vsi smo občutili v Avstriji v časih zatiranja neko skupnost in čim bolj se je nas zatiralo, tem večje je postajalo naše medsebojno prijateljstvo, tem bolj smo se čutili močne. Zginila je Avstrija, zapustila je nam pa dragoceno spoznanje, da zatiranje ne prinese nikdar dobička zatiralcem, temveč da samo pospešuje, da se narodi tem preje rešijo svojih tlačiteljev.

Zgodovina nam podaja še drugi slučaj usode zatirancev. Po naših mestih in trgih se potepajo ruski nasilničarji, ki se jih je narod otrese ter jih poglajal iz domovine. Obstoja bo še ruski narod, postal bo velik in močan, toda za njegove zatiralce, za krute nasilničarje ne bo prostora v velikih ruskih planjavah. Zaznamovani kot mučitelji svojega lastnega naroda se bodo vlačili ti ruski izjemalci krvnih bratov po tujini

preganjani in zaničevani od celega sveta.

Človek z navadnimi možgani bi mislil, da so se naši mogotci iz najnovejših dogodkov, ki so postali že zgodovina, kaj naučili. Tem bolj bi upravičeno človek pričakoval kaj takega, ker so ti ljudje, vsaj oni v Sloveniji, edini izkusili, kaj je zatiranje in kake sadove zatiranja. Bo menda že prav tako, da se zgodovina poučuje za to, da se je nihče ne nauči.

Kakor v posmeh vsem dogodkom v zadnjem času, kakor v posmeh lastnim izkustvom pod Avstrijo, so začeli in nadaljujejo naši demokrati samo tisto politiko, ki je doživela tako hud prepad.

Pretekli teden je presenetila naš narod vest, da je vlada razpustila ljubljanski občinski svet in odstranila župana dr. Perič-a, ki je vršil naravnost uzorno svojo nalogo. V teh težkih časih je hotel občinski svet olajšati življenje revnim slojem, kolikor se je pač olajšati dalo. To demokratiškemu mogotcem ni dalo miru, rovarili so tako dolgo, da je vlada razpustila občinski svet. Zvarili so med tem časom nov volilni red in s pomočjo tega mislijo pri prihodnjih volitvah zmagati demokrati. Po zamišljeni zmagi hočejo seveda pritisniti na ubogo ljudstvo, tako kakor ga

pritisnjajo danes z davki in nesrečnim državnim gospodarstvom, katero vodijo demokrati. Naravnost peklenske načrte kujejo ti ljudje proti ljubljanskemu prebivalstvu. Vso moč, ki jo imajo vsled vladne podpore v rokah, izrabljajo samo v svrhe, da izžemajo ljudstvo in da zatirajo ubogi narod.

Ljubljanski občinski svet je razpuščen. Bil je to občinski svet, v katerem so imeli socijalisti vseh strank večino.

Tudi ljubljanski občinski svet ima svojo zgodovino. Tudi pod Avstrijo je bil enako zatiran, a je zopet oživel, pri tem ko so zatiralci izginili. Izginili bodo tudi današnji zatiralci, ljubljanski občinski svet pa bo zopet vstal k sijajnejši bodočnosti. Avstrija je razpadla, ruski trinogi se potikajo kot brezdomovinci po svetu. Avstrija ni mogla zatreti slovenskega naroda, ruski trinogi niso mogli zaslužiti ruskega naroda, pa tudi slovenski demokrati ne bodo mogli uničiti slovenskega ljudstva, če si še toliko prizadevajo. Njih usoda je že pisana in je do pičice enaka usodi Avstrije in ruskim avtokratov. Proklete in zaničevane od lastnega naroda jih bo našla najbližja bodočnost.

Zgodovina se še ni nikdar lagala, tudi v tem slučaju se gotovo ne bo.

Politične vesti.

Lepo so nas osvobodili. Vedno in vedno slišimo, da smo postali svobodni, da imajo za osvoboditev največ zasluge naši bratje Srbi, zraven seveda tudi še dr. Žerjav, dr. Kramer itd., celo dr. Brezigar ima baje neveljive zasluge za našo »svobodo«. Ni čuda, da ta »svoboda« tako izgleda. Ker Hrvati nimajo nobenih pravic v »svobodni« državi Žerjavov, Kramerjev, Brezigarjev, kličejo tuje narode na pomoč, da jih »svoboda« ne zaduši. Sedaj se bo moral te poti poslužiti tudi bivši ljubljanski župan dr. Perič. Na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta je bilo sklenjeno, da mora izstopiti župan iz mednarodne županske zveze, katero so ustanovili Francozi. Ta korak bo pojasnil župan s posebno spomenico. Doma ne dobi pravice, primoran je torej obrniti se na tuje narode, da jim pove, kako

Vsak, ki se proti temu ukazu pregreši, pride, pravi Auffenberg, v sodno kazensko preiskavo.

Po ukazih iz prejšnjega časa, da moram predložiti v teku sodnih poizvedovanj na dan prihajajoče važne zadeve takoj vojnemu ministrstvu in sicer sekcijškemu načelniku feldcejmajstru baronu Schleyerju, sem šel takoj k njemu, ter mu naznanil, kaj sem izvedel iz korespondence. Schleyer je pri tem takorekoč poskočil ter poklical takoj po telefonu generala barona Martererja iz cesarjevega vojaškega urada. Po kratkem času je vstopil general baron Marterer. Ko sem prečital tudi njemu vse važne zadeve, ki sem jih našel v zaplenjeni korespondenci, je rekel ta z zasmehljivim glasom: »Aj, aj, gospod baron Komarov.« Šele pozneje sem izvedel, da je bil imenovan Auffenberg malo pred mojim razkritjem, z najvišjim lastnoročnim pismom baronom. Imenovanje se je izvršilo ob priliki njegove upokojitve in je dobil priimek Komarov. Marterer mi je ukazal, da naj grem takoj z njim k načelniku cesarjevega vojaškega urada baronu Bolfrasu in k — cesarju. Ta naglica in slabo prikriti veselje nad mojim razkritjem sta me osupnila.

(Dalje prihodnjič.)

Kapitalistična zakonodaja.

Na eni zadnjih sej narodne skupščine je minister Pribečević, ki zastopa sedaj ministra za socialno politiko, odgovarjal na interpelacijo poslanca tov. Brandnerja radi zakona o zaščiti delavstva. Poslanec tovariš Brandner je namreč vprašal, zakaj se ta važni zakon ne objavi v »Službenih Novinah«, da bi mogel stopiti v veljavo, ko je bil vendar že decembra lanskega leta sprejet v zakonodajnem odboru.

Na to vprašanje tov. Brandnerja je Pribečević odgovoril, da postoje »tehnične« težkoče, da pa bo zakon objavljen takoj, ko se te težkoče odpravijo, kar je vsak čas pričakovati.

Tovariš Brandner se s tem odgovorom naravno ni zadovoljil in je najodločneje protestiral proti izigravanju parlamenta od strani vlade. Dobro je povdaril, da takrat, ko se je šlo za dopolnitve zakona o draginskih dokladah

javnih nameščencev, s katerimi so se omejele osebnostne in rodbinske doklade, take tehnične težkoče niso postojale, marveč so bile izpremembe zakona čez noč objavljene v »Službenih Novinah«.

Kadar je vladi kak zakon neljub, kakor je to z zakonom o zavarovanju delavstva, takrat se izgovarja s tehničnimi težkočami, samo da izigra zakon; kadar pa se gre za kako poslabšanje, kot je bil slučaj pri nižjih javnih nameščenih, takrat naenkrat ni takih težkoč.

Iz Pribečevićevega odgovora se jasno vidi, da je ta vlada strogo kapitalistična, da nima prav nobenega smisla za razne socialne reforme in da celo to, kar je že dala, skuša zopet odvzeti. Taki reakcionarni, taki antisocialni vladi mora delavstvo napovedati najodločnejši boj, ne pa podpirati jo z raznimi delavskimi »Unijami«.

steh in sicer glede delne in splošne mobilizacije. Auffenberg je sporočal svojemu prijatelju prav pridno vse važne zadeve, posebno pa v času zasedanja delegacij v Budimpešti. Ena dopisnica se je glasila: »Jutri pride F. F. (Franc Ferdinand) v Budimpešto. To je tako važno, da uspeh ne more izostati, če ostane to do tedaj tajno.« Posebno značilna je bila brzojavka iz Budimpešte, ki je pred časom izdala, kake koncesije misli dati grof Berchtold balkanskim državam. V najbolj kritičnem času poročja Auffenberg v nekem pismu, da je odredjena delna mobilizacija na severu v Galiciji. Ko je bilo izdano tozadevno cesarjevo povelje, je telegrafiral Auffenberg svojemu prijatelju kratko: »Böhm, Kummer, Kolosvary« — to so bili takrat komandanti korov v Krakovu, Przemyslu in Lvovu, katerih mobilizacija je bila pravkar ukazana.

Interesantno je, da je izdal Auffenberg v tem času kot vojni minister strogo povelje, v katerem je ukazal vsem častnikom in uradnikom vojnega ministrstva najstrožje varovati službene tajnosti. S silno strogimi besedami je grajal, da izdajajo častniki tajnosti in energično grozil, da ne bo prizanesel nobenemu, ki le z eno besedo izda kako službeno tajnost nepoklicani osebi.

ravnajo državotvorci v »svobodni« Jugoslaviji z županom enega glavnih mest. V očeh naših demokratov bo seveda kriv župan, kričali bodo na vsa usta, da trpi pri tem ugled države. Kdor se demokratom ne pusti ubiti, ta je državni nevar. Da so pa s svojim početjem ponižali našo državo pred celim svetom na stopnjo kake azijske satripije, to je pa seveda popolnoma v redu.

Ljubljanski občinski svet razpuščen. Vlada je razpustila mestni občinski svet ljubljanski, kakor nekateri pravijo, na željo slovenskih demokratov, drugi pa vedo povedati, da je izposloval razpust ljubljanskega občinskega sveta pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Demokrati bi radi dobili ljubljansko občino zopet v svoje roke in so za to napravili že poseben volilni red. Hribar je jezen, ker ljubljanski občinski svet ni hotel baje ničesar dati za vilo na Bledu, katero hoče darovati Hribar o priliki poroke kralju. Zanimivo je, kako sramežljivo pišejo demokratiški listi o tej zadevi. No pa jim ne bo nič pomagalo. Ljudstvo si misli že svoje. Priporočati bi bilo tako demokratom, kakor Hribarju, da se malo zanimajo, kaj ljudstvo prav za prav o njih misli. Izvedeli bodo že danes, kak bo bodoči ljubljanski občinski svet.

Kar je za enega pravica, je za drugega krivica. »Slov. Narod« se silno zgraža, da vladajo ruski boljševiki samo z močjo bajonetov. »Slov. Narodu« bi s svojim zgražanjem ne bilo treba potovati tako daleč, našel bi lahko vzroke svojega ogorčenja prav blizu. Toda v tem slučaju ne najde ogorčenja, tu vidi samo najnujnejšo potrebo. Čudni ljudje, ti naši demokrati, napake vseh narodov so jim znane, lastnega gnoja pa je ne vidijo.

Kraljeva poroka. Kraljeva poroka, ki je bila določena na 1. junija je odložena za 8 dni. Listi pišejo, da je iskati vzroka v tem, da je nevestina sestra, ki je žena grškega prestolonaslednika, nevarno obolela.

Svetovni pregled.

GENOVSKA KONFERENCA.

Kratko pred zaključkom genovske konference je došel v Genovo tudi najboljši sedaj živeči gledališki igralec Moissi. Mož se je hotel prepričati, če je res, kar se je govorilo, da so ga namreč nekateri evropski državniki preko-

Bakšiš.

»Ne« — je rekel moj prijatelj Abdul Kadr in napravil globok požirek iz svoje nargileh — »z Angleži ni nič. In celo oni iz kolonij, ki mislijo samo na vališko obrežje, so le ubogi začelniki. Oni bi se mogli sicer nekaj naučiti, toda celo pri prejemanju bakšiša (podkupnine) so nerodni in surovi do skrajnosti. V tem oziru bi moral poznati, dragi Habibi, mojega prijatelja Jusufa. Bil je učenjak in tudi pri bakšišu je poznal vsebino stvari. To ti bom takoj na primeru pokazal in prepričal se boš, da zahteva tudi bakšiš visokih duševnih vrlin.«

»Med vasjo, ki proizvaja veliko živčnih potrebščin in bližnjim mestom, ki je te vsakdanje potrebščine nujno potrebovalo, bi se bila morala zgraditi cesta. Vas in mesto sta zahtevala to cesto in na svojo žalost sta hotela plačevati tudi davke. Pridni ljudje, ki so znali pisati in brati in tako poznali vsa pota po človeški duši, so pridobili ministre v Beogradu, ne, v Beogradu kaj takega ni mogoče, ker je demokratičen in napreden, hotel sem reči v Carigradu na svojo stran. Začeli so pri vratarju, prišli do ministrskega predsednika ter se vrnili zopet k vratarju. Kajti kdor hoče doseči veliko, mora razveseliti male ljudi. In pri vseh človeških de-«

Kako je bil aretiran general Auffenberg?

(Nadaljevanje.)

Po daljšem iskanju sem našel korespondenco polkovnika Schwarza z Auffenbergom. Bil je to lepo zložen, z gumijevim trakom povit zavojček. V njem so bila številna pisma, brzojavke in dopisnice, kakor tudi na trgovski način kopirani odgovori polkovnika Schwarza na Auffenbergova pisma. Korespondenca je bila iz leta 1912 in 1913, izvirala je torej iz časa balkanske vojne, ko je bil Auffenberg vojni minister, ter je pričala točno in jasno, da je polkovnik Schwarz v tem času igral s pomočjo Auffenberga na borzi. Auffenberg mu je izdajal v to svrhu vojaške in politične tajnosti.

Da je izgledala korespondenca na zunaj prav nedolžno, je bila domenjena šifrirana (tajna) pisava. Posamezne države in njih poglavarji, dalje minister zunanjih zadev grof Berchtold in drugi so imeli svoja posebna dogovorjena znamenja. Posebna znamenja zopet so bila določena za vesti, ki so vsebovale zdravstveno stanje cesarja Franca Jožefa. Te vesti so bile opremljene z opombo »jako važno«. Istotako so bila dogovorjena znamenja o vojaških ve-

sili v igranju. Ko je vse pregledal in preštudiral, je uvidel, da je vse res, kar so govorili. Revez je bil do tedaj mnenja, da je on največji komedijant sveta. Toda mož se je bridko varal, uvidel je, da je n. pr. Lloyd George stokrat boljši glumač kakor on. Prišel je do spoznanja, da ga nadkriljujejo tudi še drugi. Moissi misli sedaj predlagati, da se igralci po poklicu odpravijo, kajti najboljši igralec po poklicu daleč ne zna predstavljati take komedije, kakor znajo to politiki in državniki. To spoznanje šteje tudi k uspehom genovske konference.

Trinajst dolgih deževnih dni je sejala transportna komisija in pomagali sta ji dve podkomisiji. Posvetovali so se o vprašanju: Ali naj pristopijo vse evropske države v Portorose sklenjeni pogodbi med nasledstvenimi državami avstrijske monarhije, ali ne. Italija, Avstrija in Ogrska so bile za to. Mala ententa je bila naenkrat proti. Angleži so rekli: »Samo po sebi umevno, da mi vsi priznamo pogodbo, sklenjeno v Portorose. Prosta pot po Evropi! K temu je pripomniti le to, da mora biti angleško železniško omrežje od drugih popolnoma ločeno.« Po dveh tednih je skoncila komisija svoje delo in moralo bi se glasovati. No, ali se pridruži cela Evropa v Portorose skovanim sklepom?

Zastopnik republike Portugal prosi za besedo. »Seveda pristopimo, ako se to želi,« je rekel. »Le nekaj bi rad vedel. Vedno in vedno se govori o sklepih v Portorose. Ali bi mi ne mogel kdo od gospodov tovarišev povedati, kakšna pogodba je to? Mi na Portugalskem še nismo nikdar nič slišali o njej.«

V petek, dne 19. t. m., je bila zadnja seja genovske konference. Gospodje državniki so se sestali in italijanski ministrski predsednik je imel lep govor in hvalil konferenco, koliko dobrega da je napravila. In ako ta konferenca ni napravila ničesar drugega, je rekel, kakor da je sklenila, da se nadaljuje po nekaj tednih v Haagu, je napravila dovolj. In vsi državniki so bili istega mnenja ter imeli zavest, da so mnogo, mnogo delali. To lepo zavest je pokvaril zaslužnim evropskim državnikom zopet enkrat ruski zastopnik Čičerin. Bral je gospodom pošteno levite, kako trpinčijo v svojih državah delavno ljudstvo in da nikakor ne skrbe za to, da bi mogli tisti, ki delajo, tudi pošteno živeti. Francoskega zastopnika je Čičerinov govor silno razkačil, skočil je pokoncu in povedal Čičerinu, da sedanjost razmere v Rusiji pač nikakor ne upravičujejo ruskega delegata, da ostalim narodom deli lekcije.

Časopisje celega sveta je vedelo povedati, kake važnosti da bo genovska konferenca za evropske narode, in sedaj, ko je končana, se vidi, kaj je napravila. Rusi se niso pustili ugnati v kozji rog in izžeti, kakor so si to predstavljali Angleži, Francozi in Lah. Ker jim je ovca, katero so hoteli skupno strčiti, ušla, so se začeli kavšati med seboj. Ker se pa boje, da v bodoče ne

bi šla vsaka država posamezno v Rusijo, in to bodo čisto gotovo poskušale sedaj vse države, so sklenili, da bodo nadaljevali genovsko konferenco po nekaj tednih v Haagu.

Ententa je več ali manj razbita in ako se je še toplot Francozom posrečilo, da Rusija ni bila popolnoma priznana, je to za Francoze silno mal uspeh. To so takorekoč zadnji vzdihljaji evropske reakcije in konstatacija nove Evrope že kaže svoje prve konture.

Kljub temu da Rusije niso priznali, hodijo okoli nje vse države, kakor mačke okoli skleda kaše in vse komaj čakajo, da pridejo z njo v gospodarske stike. Tako hočejo Rusi. Ni jim dosti mar, če Francozi trdijo, da boljševiki nimajo pravice Rusije zastopati.

Omeniti nam je še, kako se je obnašala naša delegacija v Genovi. Skoraj popolnoma odveč je, da povemo, da je napravila naša delegacija v Genovi prav slab utis. Ne samo, da so neizmerno štedili, kar se pri takih prilikah ne sme. Naj bi ne kradli toliko doma, pa bi imeli za take prilike v tujini. Najslabši utis je napravilo tudi, da sta se Kumanudi in Ninčič na konferenci sprla in da so jih morali miriti delegati drugih držav. Naši demokrati in radikali so pač vedno in povsod le strankarji in sicer tako zagrizeni strankarji, da se stepo celo tam, kjer se gre za važne interese države. Polagoma pa prihajajo z genovske konference tudi druge vesti. Oficijelno se o tem na konferenci ni razpravljalo, tem bolj pa se je govorilo o tem za kulisami. Genovska konferenca se je menda precej pobrigala tudi za našo notranjo politiko. In govori se, da je hrvatska spomenica, poslana na genovsko konferenco, napravila našim zastopnikom precej neprilik. Naši zastopniki so morali slišati, da je naša notranja uprava za nič, da je centralizem državi v pogubo in da mora naša državna politika kreniti na drugo stran. Hrvatsko in slovensko vprašanje se mora rešiti.

Ako so te vesti resnične, je pričakovati v prav kratkem času v naši notranji politiki velikih izprememb.

Romunija. V Romuniji so približno iste razmere kakor pri nas. Po vojni je dobila Romunija veliko ozemlja, čegar prebivalstvo pa je veliko kulturnejše, kakor prebivalstvo stare Romunije. Sedaj se vrše v Romuniji veliki boji med starimi in novimi Romuni. Stara Romunija je bila balkanska država v pravem pomenu besede. Slično kakor v predvojni Srbiji, je vladala tam gotova »žlahta« z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi. Kakor se balkanizem — tako se na kratko imenuje koruptni predvojni vladni sistem v Srbiji in Romuniji — ne dopade nam na tej strani Save živčim Srbom, Hrvatim in Slovincem, tako se tudi Romuni iz bivše Ogrske in Avstrije upirajo z vsemi močmi balkanizmu, ki prihaja iz Bukarešte. Nekaj novega pri tem za nas je, da so z balkanizmom nezadovoljni tudi prebivalci Besarabije. — To je povedal poslanec romun-

skega parlamenta Rudolf Brandsch na nekem predavanju v Švici. Ruska uprava, pod katero je pred vojno spadala Besarabija, je bila veliko modernejša, tako je rekel Brandsch, kakor je še dandanes romunska. Slično kakor pri nas, obstoji tudi v Romuniji močno avtonomistično gibanje. Nečesa se pa v deželah, ki so prišle po vojski pod Romunijo, ne najde, seveda tam ni slovenskih demokratov, da bi namreč pljuvali na lastne brate, kakor to delajo slovenski demokrati »Jutro« in »Slov. Narod«, ki ne morejo Slovencev dovolj poniževati.

Albanija. Slučajno izvemo nekaj o naši polpretekli zgodovini »NZZ« piše v članku »Albanija kot samostojna država« med drugim sledeče: Večje težkoče so napravili Jugoslovani. Njih pohod proti Skadru v avgustu 1920 je bil po narodni vstaji albanskega ljudstva odbit. Kljub temu pa so obdržali vse ozemlje severno Drina in svojih rokah. Posledica tega je bila, da je ljudstvo bežalo pred Srbi, ki so bili zelo obsovrženi, v mesta in jih prenapolnilo. Ko je jugoslov. armada prekorčila Drin in hoteli vdreti v Albanijo, je slišala obupni klic Albancev zveza narodov ter posegla vmes. Jugoslovani so morali Albanijo zapustiti. To pove več, kot cele knjige.

Francija. Pretekli teden so se vršile na Francoskem volitve v okrajne svete. Te volitve so pokazale, da gre francosko ljudstvo močno na levo. Vse stranke so nazadovale, napredovali so samo socialisti.

Anglija. Brezposelnost v Angliji je še vedno velika in dela vladi velike preglavice. Toda sedaj se izdeluje v angleškem parlamentu postava, ki bo velikega pomena, tako za brezposelnost, kakor za angleško gospodarstvo. Velika brezposelnost izvira deloma tudi iz prevelikega števila prebivalstva. Iz Anglije se je izselilo v predvojni letih veliko število ljudi v kolonije, največ v Kanado, Južno Afriko in Avstralijo. Ob začetku vojne do danes je to izseljevanje počivalo. Naravno je radi tega naraslo prebivalstvo Anglije tako, da materina dežela ne more več vseh preživljati. Omenjeni zakon hoče podpirati izseljevanje Angležev v najvišji meri. V svrhu tega se je dosegel tudi sporazum med vladami angleških kolonij in angleško vlado. Kolonije zahtevajo v prvi vrsti ljudi, ki so porabni za poljedelska dela. Ker pa je 90 odstotkov odraslih Angležev zaposlenih v industriji in se taki ljudje ne pečajo radi s poljedelstvom, skuša angleška vlada pridobiti za izseljevanje mladino. Z izseljevanjem ne mislijo delno rešiti samo brezposelnost, temveč računajo tudi s tem, da bodo postali novi izseljenci tudi krepki odjemalci angleške industrije. Glavni trgi angleške industrije morajo postati angleške kolonije, to je smoter angleške politike.

Bulgarska. Preteklo nedeljo so prinesli listi vesti, da je izbruhnila v Bulgariji revolucija. Kakor se danes ve, so bile te vesti netočne. Bilo je v resnici nekaj nereda in krvavih spopadov, toda vse vesti o revoluciji so bile pretirane. Po zadnjih informacijah je bila stvar sledeča: 18. t. m. je priredila komunistična stranka vse polno shodov proti Wranglovcem in ruskim beguncem v Bulgariji. Ti shodi so se priredili na željo bulgarskega ministrskega predsednika, ki je to željo javil iz Genove. Za shode je vedela tudi vlada. Bile so sprejete resolucije, da se morajo izgnati Wranglovci in ostali ruski begunci v Turčijo in Grčijo. To so dejansko izvršili v več mestih na Bolgarskem, medtem pa je v glavnem mestu, v Sofiji, izgledalo to preganjanje Rusov, kakor revolucija. Na shodu se je res govorilo o revoluciji, o preganjanju kralja, o diktaturi proletarijata ter o umoru mnogih visokih oseb v Sofiji. Pri pohodu po mestu so se zbrali komunisti pred hišo, v kateri se nahaja glavni štab Wranglove vojske. Demonstranti so kričali, da morajo Wranglovci, takoj zapustiti Bulgarijo in pred odhodom predati orožje. Na to so začeli Wranglovci streljati iz hiše ter je bilo ranjenih mnogo delavcev. To je komuniste tako razdražilo, da so vdrli v hišo in ubili nekaj Wranglovcev. Kmalu na

to je prikorakala večja četa Wranglovih vojakov in se je pričel na ulici krvav boj. Dobro oboroženi Wranglovci so potisnili komuniste nekaj nazaj. Medtem pa je prišlo bulgarsko vojaštvo, ki se je vrglo na Wranglovce, jih razkropilo in veliko pobilo. Takoj nato so začeli zapirati ugledne meščane in ruske oficirje. Po tem dogodku so šele komunisti zbirali delavce in razdeljevali orožje. To dejanje komunistov je podpirala tudi vlada. — Razmere v Sofiji pa gredo hitro svojo pot. Komunisti — pristaši ministrskega predsednika Stamboliski-ja postajajo od dne do dne močnejši. Govori se, da je kralj pobegnul. Bulgari delajo energične priprave za revolucijo.

Nemčija. Soditi po poročilih, ki prihajajo iz Nemčije, ta država prestaja biti država božjega strahu in poštenosti. V samem Berlinu se je izvršilo v zadnjih 12 mesecih 55.000 vlomov. Na vsak dan odpade torej v Berlinu 155 vlomov. To je že nekaj. Pri tem pa male tatvine in ropi pod 30.000 mark niso vpoštete, kajti za take malenkosti se berlinci niti ne zmenijo ne. Pa tudi policija se s takimi postranskimi stvarmi ne peča bog ve kaj. Ima namreč dovolj, ali takorekoč preveč opravka s tatvinami, vlomi in ropi nad 30.000 mark. Naravnost na »piko« pa so vzeli berlinski uzmoviči, rotovž. Kakor poročajo listi so pokradli na rotovžu vse, od pepelnikov do perzijskih preprog. In danes porablajo na berlinskem rotovžu za pepelnike stare sardinje škatlje. Celozvonček, ki ga je porabljal župan pri sejah mestnih očetov, so odnesli. Tudi na pol dogorelim svečam niso prizanesli, ki so jih rabili mestni očetje ob priliki, ko je imel 5. maja občinski svet sejo in ni bilo električne razsvetljave, ker so delavci štrajkali. Hvaležno polje najdejo ti tatovi v raznih hotelih. Postali pa so že tako drzni, da napadajo ljudi na obljudenih ulicah pri belem dnevu. Takih slučajev je bilo v zadnjem času tekem 3 dni pet.

Tedenske novice.

Današnja številka je izšla zaradi praznika dan pozneje.

O priliki razpusta ljubljanskega občinskega sveta in upravnega sveta Mestne hranilnice bi si dovolili gospodu pokrajinskemu namestniku, ministru Ivanu Hribarju poklicati v spomin njegovo izjavo, ob nastopu svojega visokega sedanjega mesta. Gospod Ivan Hribar je vsem slojem brez razlike na politično pripadnost svečano obljubil zaščito pravice, nepristranost in enakopravnost pred zakonom itd., itd. Bili smo ginjeni, ko smo slišali na kolo-dvoru to svečano izjavo. Veselili smo se kolikor toliko tega gospoda, dasi smo bili kolikor toliko tudi skeptiki pri tem. — In danes? Danes je svečana izjava g. Hribarja poteptana, zavržena od njega samega. Pokazal je, da se je priučil deliti pravice tudi na drug način in da ne zna, noče ali pa ne sme hoditi po pravi poti — po oni poti, ki si jo je začrtal sam. Gospod minister je predlagal v Beogradu razpust občinskega sveta ljubljanskega. To je izvršeno. S tem pa je oskrunjen zakon. — Komu naj še kaj verujemo? Ali veste gospod minister, kaj se dela s takim postopanjem? —

Novo glasilo državotvornih demokratov v Mariboru. »Narodni list« v svoji prvi številki od 19. maja 1922 v uvodniku objavlja svoj program. Ne bomo se spuščali v podrobnosti konfuznega uvodničarja, ker je škoda vsake besede. Pač pa moramo odločno zavrniti laž, da sta bila izvoljena v narodno skupščino 2 republikanca in je sedaj ta stranka narasla na 5 poslancev, ker sta vstopila v stranko 2 narodna socialista. — Naša poslanca sta skupaj z dr. Trumbičem in 3 republikanskimi poslanci ustanovila tehnično grupo v smislu poslovnika, kar ve pač vsak človek v Sloveniji. Samo glasilo najnovejših kmetskih demokratov vedoma laže in že v prvi številki pove, da se bo borilo samo z obrekovanji in lažmi. — Gospoda okoli »Narodn. lista« naj bo uverjena, da tudi te nove metode ne bodo prav nič pomagale; krah je tukaj in ga ne preprečijo še tako zviti načrti očeta koncentracije dr. Kukovca.

njih mora biti veriga zaključena. Ravno tega veliko ljudi ne ve, radi tega toliko neuspehov. Po stopnicah, po katerih se je šlo gori, se mora iti tudi dol. Ravno torej z vratarjem dobro, ko prideš v hišo, ravno ž njim še bolje, ko greš iz hiše. In tako so napravili ti poznavalci človeške duše in glej kaj so dosegli: V knjigi računov za bodoče leto je bila napisana lepa številka, tisoč zlatih funtov, za nameravano cesto. In prišlo je povelje na Kajmakana, na mojega prijatelja Jusufa, da izvrši željo ministrskega predsednika, čegar duša je polna skrbi za ljubljani narod.

»Jusuf je poklical takoj Ahmeda, »očeta ceste« in mu rekel: »Dragi brat, ta cesta se bo gradila, koliko bo to stalo?« In Ahmed je odgovoril: »Tisoč zlatih funtov.« (Kajti on je po tilhem izvedel, koliko je določil ministrski predsednik za to cesto.) Tedaj se je vzdignil Jusuf in njegovo lice je postalo od jeze rdeče: »Ti se lažeš, ti hočeš oro-pati našo ljubljeno državo. Pripoznaj: cesta bo stala le petsto funtov.« Ahmed se je boril dolgo, navsezadnje pa je le pripoznal, da bi cesta stala le petsto funtov, ostalih petsto pa bi si prihranil sam, ker jih je že izdal. »In jaz,« pravi

Jusuf »ali sem jaz izgubljena ovca? Jaz sem računal s temi petsto funti!« Pa se je začelo pogajanje, hudo sta se pre-rekala in glasno sta kričala, kajti nobeden ni hotel izpustiti dobička, nobeden pa tudi ni hotel dobička deliti.

»Ko sta se nekaj časa tako prerekala, je Jusuf naenkrat utihnil. Črez nekaj časa, ko se je njegova duša okrepčala iz vrelca učenosti, je začel govoriti s primernim dostojanstvom, ki ne trpi nobenega ugovora: »Ti Ahmed potrebuješ petsto funtov, to je jasno kot beli dan. Pa tudi jaz potrebujem petsto funtov, tudi to je povsem jasno. Veseli me, da to tudi ti razumeš, dragi Ahmed. Cesta pa je krasna misel, lepa ideja in vsebuje ves čar vsega nerojenega. Ne oskrunjavaj te lepe ideje s prahom dogotovljene ceste.«

»In tako se je zgodilo: Jusuf in Ahmed sta si razdelila tistih tisoč funtov, ki jih je poslala milost ministrskega predsednika, cesta pa je odstopila od svoje zahteve, da bi bila zgrajena. In vsi trije so bili zadovoljni. Najbolj zadovoljna je bila še cesta, ostala je najlepše, kar more nuditi svet, ostala je — hrepenenje.«

Javni shod narodno-socialistične stranke v Splitu. — V nedeljo, 14. t. m. se je vršil v Splitu v dvorani kino Karaman javen shod NSS. Shod je bil jako dobro obiskan in zanimanje za istega je bilo veliko. Točno ob 10. uri je shod otvoril tovariš **Oskar Tartaglia**, predsednik NSS, in pozdravil navzoče ter jim v stvarnih besedah obrazložil program stranke. Pozival je bedno rajo naj stopi v vrste potlačenih in bednih in naj v teh vrstah stopi v boj, boj proletarijata proti kapitalizmu. Končal je z besedami: »Jugoslavijo je treba zgraditi močno in trdno. Ona ima močne temelje: telesa junakov, mučnikov in trpinov. Tudi zidovje Jugoslavije je močno, samo obdržati ga moramo celega in ojačati, da se ne podre. Jugoslavija potrebuje zidarjev. In med temi so narodni socialisti, kateri vas kličejo pod svojo zastavo, na kateri stoji zapisano: *Za državo, — za veliko in nerazdeljivo Jugoslavijo od Soče do Vardara, — za državno in narodno edinstvo, — za narod, — za socializem, — za pravične socialne reforme, — za socializacijo in nacionaliziranje industrijskih podjetij, — za bedne, za vse potlačene in ponižane, za vse brezpravne in pogažene.* — To so, bratje in prijatelji, narodni socialisti. To je program narodn. socialistov. To je program narodno-socialistične stranke, katera je danes sklicala ta shod, da vam odkrito in pošteno pove, kaj hoče, kaj išče in za čem stremi. — Mi smo postavili temelj, razvili zastavo in gremo naprej. Tih, počasi, brez hrupnega kričanja, brez besed in fraz, brez obljub. Dela hočemo, dela in uspehov. In ko se bodo videli plodovi našega nesebičnega dela, kadar bodo tu uspehi, kadar se masa prepriča, da ne delamo v svojo korist, da ne hrepenimo po ministrskih stolčkih in tudi po nobenem drugem takem mestu, temveč da smo postavili temelj poštenemu narodni stranki, za vas ubogi trpini, za vas jugoslovenski uradniki, delavci in kmetje, takrat boste tudi vi vsi, kakor danes jaz, zaklicali: *Naj živi narodni socializem, naj živi narodno-socialistična stranka!*

Burno ploskanje in »živijo-klici« so pozdravili ta govor tov. Tartaglie in s tem pokazali, da se popolnoma vsi strinjajo z govornikom in njegovimi izjavami. — Kot drugi govornik bi moral nastopiti br. **Jan Pelikan**, narodni poslanec češkoslovaške narodno-socialistične stranke in vodja čeških nar. soc. železničarjev, a je moral nenadoma odpotovati, zato je nastopil burno pozdravljen br. **Josef Kozak** urednik »Češkega slova«. Br. Kozak je v glavnem govoril o komunizmu, socializmu in nacionalizmu. Stvarnemu in jedrnatemu govoru br. Kozaka je sledil zopet frenetični aplavz. H koncu je zopet govoril tov. Tartaglia, ki je pojasnil potrebo strokovne organizacije in pojasnil pomen ter program že obstoječe Narodno-socialne zveze in vabil naj se tudi v Splitu čimprej ustanovi podružnica te zveze.

Shod je nadvse sijajno izpadel. Seve so tudi tukaj skušali »prijatelji« narodno-socialistične ideje malo ponagajati, ampak shod jim je pokazal, da se je tepano ljudstvo vzdramilo in da gre svojo pot naprej. Trpin se združuje s trpinom in skupno bosta korakala pod praporom narodnega socializma do zmage. — Tovarišem in bratom Spličanom moramo čestitati na takih uspehih in jim kličemo: naprej do zmage! Pustite sovraže naj besne jeze in obupa, a vi naprej za sveto stvar!

Nov škandal naših vladnih mogotcev! — »Slovenec« od 23. maja prinaša pod naslovom »Korupcija na pohodu, ali volitve se bližajo« članek, v katerem navaja neko okrožnico, ki jo te dni razpošilja »Samostojna kmetijska stranka« svojim zaupnikom in ki se glasi: »Pokrajinska uprava bo v kratkem oskrbela revnim, potem »Ekonom«, več vagonov koruze, moke in drugih živil po znižani ceni. Če potrebujete teh stvari, vložite prošnjo. Kjer so občine v rokah (to je v rokah samostojnežev) naj to store občine, kjer ne, naj store krajevni odbori Samostojne stranke. V prošnji navedite, če je vaš okraj trpel po suši, toči. Prošnje je vlagati naravnost na Pokrajinsko upravo, oddelek za socialno skrb, ne potem tajništva.« Podpis: Tajništvo Samo-

stojne kmetijske stranke v Ljubljani. — Torej tako! Na tak korupten način hočejo naši vladni mogotci izvršiti nove volitve. Kdor se bo zapisal hudiču in volil listo kake korumpirane vladne stranke, ta bo deležen tega, kar je namenjeno onim ubogim ljudem, ki jih je doletela taka nesreča, ki si ne morejo pomagati. S kratka, te podpore bodo šle za volilni gulaž, in jih bo deležen le oni, ki bo vrgele svojo kroglico samostojnežem ali demokratom. Mi bi proti temu protestirali, ako bi pričakovali uspeha. Toda pri takih lumpih noben protest nič ne pomaga. — Protestiralo bo ljudstvo samo ob volitvah, ker bo pomedlo s temi koruptnimi in frazerskimi vladodržci.

»Jutroveci« si manejo roke od veselja nad zmago v Ljubljani. Koruza jim gre za enkrat v klasje (včasih smo rekli to pri pšenici. — Op. ured.)! — Turkov ata so zopet za eno ped dvignili glavo (za toliko se jim je pri zadnjih občinskih volitvah povsila) — in samozavestno vpijejo po ljubljanskih oštarijah: »pa imama spet Iblana u naših rukah«! — Jutrovci bodo priredili v proslavo svoje zmage velikansko pojedino v novi kazinski restavraciji, ki so jo pustili v ta namen že pred tremi meseci docela renovirati. Kavarar Krapeš pa se žuri, da bo prej ko mogoče v drevoredu »Zvezda« postavil paviljon, ki mu ga magistratni gremij doslej ni dovolil. Priprave so za to slavlje velikanske, ker nameravajo že ob tej priliki »postaviti« novega župana mestu Ljubljani.

V odgovor gospodom okrog »Delavskega lista« na njihovo vprašanje, v 6. številki bodi povedano, da se njihovi otroci naivnosti smeje ves svet, oziroma vsi tisti, ki so to brali. — Sicer smo tem gospodom že zadnjič povedali naš precizni odgovor; ker ga pa niso razumeli in ga zahtevajo ponovno, naj ga imajo: »*Kuš in zopet kuš!*« — Tudi izostale batine pridejo! — Odkod, je stranska stvar, le malo potrpljenja!

Meščanska vojna tudi pri nas? Nedavno smo trdili v našem listu, da gremo meščanski vojni nasproti. Kakor vse kaže se nismo motili, dasi so nas demokratski listi takrat vsled tega smešili. — V Dalmaciji se je pričelo. Prebivalci mesta Sinj nam to lahko potrdijo, ker so v nedeljo 21. t. m. že občutili na svoji koži batine, kamenje in krogle iz pušk orožnikov in jugofašistov, katere je ščitil sam glavar in komisar mesta, kakor poroča »Slovenec« od 24. maja. Fašisti so napadli katoliško mladino, ki se je vračala z izleta in nemo teno opravili svoj posel. Veliko je ranjenih. — No, in v Ljubljani tudi ni dosti manjkalo, da ni prišlo že do tega, pač pa je že počil prvi strel na nekem dijaškem zborovanju v Mestnem domu. — In kdo podpira in organizira vse to? Naši vladni mogotci — demokrati, ki jim stoji ob strani Wrangel s svojo armado.

Kako se igrajo vojaške oblasti z življenjem vojakov. — V Novem Sadu se je poročnik Radović spustil z aeroplanom tako nizko nad vežbajoče se vojake, da je aparat enemu možu, ki se najbrže ni vrgele o pravem času na zemljo, odrezal glavo. — Sedaj je seveda uvedena stroga preiskava, ki pa ne bo vrnila nesrečni žrtvi življenja. Taki akrobatski eksperimenti na vežbališčih so povsem odveč.

Za oškodovance pri bitoljski eksploziji bo priredila dne 28. t. m. v Ljubljani »Organizacija jugoslovanskih nacionalistov«, kakor se podpisuje: Oblastni odbor »Orjuna« za Slovenijo, cvetlični dan. — Res je, da je ubogo ljudstvo, ki ga je vsled brezvestne brezbrčnosti odgovornih faktorjev doletela strašna nesreča, potrebno pomoči, toda to mu naj nudi v zadostni meri vlada, ki razsiplje s polnimi rokami milijone in milijone za povsem nepotrebne stvari.

Prirediteljem cvetličnega dne priporočamo, da nadlegujejo notorične ljubljanske bogataše, od katerih lahko posamezni odrine večjo svoto, kot jo boste priberali od proletarijata. Sploh se je razvada cvetličnih dni tako razpasla, da uspeh ne odgovarja več niti trudu niti poniževanju nabiralec, ki se jih splošno smatra za nadlego. — Tudi bi bilo dobro, če bi se »Oblastni odbor Orjuna za Slovenijo« pobrigal za to, da bi

oblasti pravočasno ukrenile vse potrebno, da ne doleti še hujša katastrofa tudi Skoplja, kjer se nahaja okoli 1000 vagonov različne municije.

Moja »politična obravnava« in pa »Jutro«. »Jutro« je z vso radostjo in veseljem prineslo vest, da je bil veliki demagoški obrekovalec in odgovorni urednik »Nove Pravde« Vladimir Kravos kaznovan za demagoško obrekovanje. »Jutro« sem že odgovoril v nedeljski »Jugoslaviji«, a vseeno bom še enkrat povedal gospodom iz Jutrove dežele, da je bil Vladimir Kravos obsojen za besede, ki jih ni nikoli in nikjer izrekel, oproščen pa za besede, ki jih je izrekel in tudi potrdil. Da sem rekel »Samostojni ste se prodali meščanski stranki (JDS) sem priznal in to menda ni ne demagoško, ne obrekovalno, ker je resnica. Zakaj so pa prejeli gospodje SKS 400.000 kron posojila ali podpore od JDS, če se niso prodali? JDS predobro poznamo in vemo, da ne razmetuje kar tako z denarjem; bankir in veriznik ga tišči pod palcem bolj kot siromak. Pa še nekaj, gospodje Jutrovci! Tudi če bi bil izrekel inkriminirane besede, bi lahko dokazal njih resničnost. Berite samo »Slovenca« ki mi nudi material za priziv. A priziv bi bil vložil tudi brez »Slovenčeve« pomoči, ker se pač zavedam, da sem kaznovan za one besede, ki jih svoj živ dan nisem izrekel. Toliko še o tej »politični aferi« odnošno obravnavi« gospodje pri Jutru. Sploh pa je nesmisel dokazovati vam zavijanje resnice, ker vas že vsak otrok pozna in ve, da se bojite resnice kot peklenšček križa. Punctum. — V. K.

Protestna stavka, ki so jo vprizorili delavci južne železnice v Mariboru v znak ogorčenja radi zavlačevanja izplačila draginskih doklad, je končana, ker so pogajanja dovedla vsaj do provizornega sporazuma v glavnih točkah delavskih zahtev. — Značilno je, s kakim zadoščenjem ugotavlja »Sl. Narod« od 21. t. m., kako je zasedlo orožništvo in policija delavnice ter da je pripravljeno tudi vojaštvo. Grozi tudi z »Zaloško cesto« v povečani izdaji ter izraža upanje, da je vlada za vse eventualne slučaje dovolj pripravila, da se uveljavi respekt pred oblastjo.

Meso izvažati je prepovedano. — Ministrstvo za prehrano je opozorilo ministrstvo za trgovino, da bi nadaljnja izdajanja dovoljenj, oziroma tudi izvedba že izdanih izvoznih ogrožala javno prehrano, ker cene mesu in mesnim izdelkom stalno rastejo. Vsled tega se pozivljajo vsi oni, ki imajo izvoznice za živino, da jih vrnejo proti povračilu pristojbin prehranjevalnemu oddelku trgovskega ministrstva. Stranke imajo pravico zahtevati na novo svoje izvoznice, ko bodo nastopile zopet normalne razmere. — Ta prehranjevalni odsek trgovskega ministrstva se pa ne nahaja znabit v Beogradu, temveč v Pragi II, Petrovo nabrežje. — — — Pa brez zamere, gospodje mesni barantači, ne bojte se! Pri nas se je odredilo, da smete izvažati mesa, kolikor hočete, samo živne živine ne. Da pa ne boste prišli »na kant«, trpi tržno nadzorništvo, da prodajate odpadke po isti ceni kot dobro meso. Pa naj še kdo reče, da pri nas ni vse v najlepšem redu — za verižnike.

Kupčija z mrlji. V Budapešti so prišli na sled kupčiji posebne vrste. Služe tamošnjega anatomskega instituta so prodajali na medicinske fakultete v Pariz, Jeni, Kopenhagen, Stockholm, London, pa tudi na Dunaj mrljice in skelete. Cena za truplo je bila 50—60 tisoč madž. kron. — Policija je zaplenila zaboj, ki je bil ravno pripravljen za odpošiljatev.

Velika nesreča na morju. — Angleški parnik »Egypte« je na poti v Bombay trčil na višini Bresta v francoski parnik »Seine«. Parnik »Egypte« se je prevrnil, pri tem ko je parnik »Seine« prispel z 204 rešenimi potniki in 28 možmi posadke ponesrečenega parnika v Brest. 100 oseb se pogreša. Vzrok nesreče je bilo viharno vreme in huda megla.

Iz ljubljanskega občinskega sveta.

Razpuščen ljubljanski občinski svet protestira proti vladnemu nasilju. V torek, 23. t. m. se je zadnjikrat sestal razpuščen ljubljanski občinski svet. Seje so se udeležili občinski svetniki NSS, SLS in JSDS. Gospodje JDS se seje niso udeležili. (Oni

že vedo zakaj! Op. ur.) Ob pol 12. uri je otvoril župan dr. Perić sejo, ter prešel po formalnostih na dnevni red, t. j. poročilo o razpustu obč. sveta ljubljanskega v smislu § 87, točka 2 občinskega reda. Naznanil je, da je prejel od pokrajinske uprave dopis s podpisom Ivana Hribarja, s katerim se razpušča občinski svet in imenuje za vladnega komisarja dr. B. Senekovič (demokrat, vladni eksponent, op. ur.). Župan je pojasnil položaj ter podal besedo podžupanu Jugu (NSS), ki je prečital izjavo večine občinskega sveta, ki se glasi: »Večina občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane kot legitimna zastopnica ogromne večine ljubljanskega prebivalstva najenergичneje protestira zoper razpust občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane, ker je to akt nasilja in zakonolomstva. Večina občinskega sveta odklanja vsako odgovornost za gospodarsko in moralno škodo, ki bo nastala mestu Ljubljani in njenemu prebivalstvu, ker najvažnejši sklep vsled vladnega nasilja ne bodo prišli do uresničenja. Razpust občinskega sveta pomeni najekstremnejše kršenje tisočletne avtonomije stolnega mesta, kar znači tudi zasmeh obstoječim zakonom. Večina občinskega sveta ne bo vlagala nobenega ugovora zoper ta akt nasilja, ker nima nobenega zaupanja v tiste, ki so to nasilje zakrivali in jim noče dajati poudara za zavlačevanje novih volitev. Večina občinskega sveta zahteva v imenu ogromne večine ljubljanskega prebivalstva razpis občinskih volitev v smislu obstoječih določil občinskega reda takoj po preteku štirih tednov. Že danes pa tudi ugotavljamo, da bo bodoči občinski svet zahteval od vladnih eksponentov strog obračun in jih bo delal osebno odgovorne za vse njihovo poslovanje. Obenem pa večina obč. sveta tudi najodločnejše protestira proti razpustu upravnega odbora Mestne hranilnice z izjavo, da se delovanja v svetlu ne udeležijo ker ne mara nositi nobene odgovornosti za izjemno in nezakonito poslovanje, ki se je ustvarilo z razpustom upravnega odbora pri Mestni hranilnici. Večina izjavlja, da bo ljubljansko prebivalstvo informirala o pravih namenih, ki jih zasleduje vlada z razpustom občinskega sveta. Županu se naroča, da kot član odbora mednarodne zveze županov javi svoj izstop iz te zveze in obrazloži vzroke svojega izstopa v posebni spomenici.« Nato je dobil besedo obč. svetnik Tavčar (NSS), ki je žigosal nasilje vlade. Njegov govor priobčilo v prihodnji številki v celoti. Govor tov. Tavčarja je bil sprejet z burnim in dolgotrajnim ploskanjem s strani celokupnega občinskega sveta in galerije. (Le komisar se je držal kisle. Op. por.) V imenu SLS je nastopil občinski svetnik dr. Stanovnik, ki je povdarjal, da je občinski svet bil razpuščen po balkanski formi, žigosal je protizakonitost, ki je poseben znak sedanjega režima. Pojasnil je prave vzroke razpusta, dotaknil se je tudi delikatne stvarce »o denarju« in posebno naglašal, da je bankam (JDS) potreben kapital in potreben je tudi Ivanu Hribarju. Koncem govora je bil govornik burno pozdravljen s ploskanjem. V imenu JSDS se je oglašil k besedi občinski svetnik Kocmur, ki se je popolnoma strinja s predgovorniki in povdarjal, da takega vladnega nasilja ljubljansko prebivalstvo ne bo preneslo z mirno krvjo. Akt, s katerim je bil razpuščen obč. svet, je pisan s puškami in bajonetmi, zapečaten pa je z batinami in pestjo. H koncu je še zaklical: Župan je mrtev — živijo župan, kar je izzvalo vihar odobravanja. Županu so prirejali ovacije vsi obč. svetniki in galerija. Ko se je vihar ovacij poлегel, je zaključil župan sejo z besedami: Zaključujem sejo in se vam zahvaljujem za sodelovanje. Seja je bila zaključena ob pol drugi uri.

Iz stranke.

Krajevna organizacija NSS za Poljanski okraj priredi v soboto, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni Antona Komana, Poljanska c. važni članski sestanek. Tovarishi! Vdeležite se tega sestanka sigurno in točno. Odbor.

Slavnost 25 letnice v Pragi. Še dober teden nas loči od velike proslave bratov Čehov. V zadnjem času so se prijavile še ostale kraj. organizacije, ki se tega slavlja udeležijo, med temi tudi Celje. Delegati načelstva NSS in ostali udeležniki se odpravijo v četrtek 1. junija z dopoldanskim brzovlakom in poneso bratom Čehom čestitke jugoslovanskih narodnih socialistov. Ker čas poteka, prosimo še vse one kraj. organizacije, ki nam niso poslane prispevkov za razstavo, da to čimprej store. Naš oddelek na razstavi mora biti bogat, zato prispevajte slike, brošure in sploh vse, kar je z našim gibanjem v zvezi.

Za stavkajoče v Celju. Podružnica Narodno-socialne zveze na Blejski Dobravi je zopet nabrala med svojimi člani 184 kron za stavkajoče v Celju. Denar je sprejelo tajništvo NSS. Darovateljem se tem potom najlepše zahvaljujemo. Obenem vabimo tudi druge podružnice, da slede podružnici na Blejski Dobravi in nabirajo za stavkajoče.

Za tiskovni sklad so darovali tovariši: Leopold Orel 6 Din, O. Kešič 1 Din, Korosec 1 Din, Sever H. 1 Din, F. Š. 1 Din., P. T. 1 Din, A. L. 1 Din, J. V. 2 Din. — Skupaj 14 Din. — Tovariši posnemajte in zbirajte ob vsaki priliki za tiskovni sklad. Imena darovalcev in zneske pošljite upravi »Nove Pravde«, Ljubljana, Gradišče 7.

Kdor Jugoslovan, je Matice član!

Naša mladina.

Častni večer br. Franje Mikoliča. Narodno-socialistična omladina »Bratstvo« je proslavila 22. t. m. svojega neumornega tamburaškega zborovodjo brata Fr. Mikoliča ter mu priredila častni večer. Častnemu večeru so prisostvovali člani »Bratstva«, člani načelstva NSS pod vodstvom podnačelnika br. Juvana ter mnogobrojni prijatelji slavljenca. Večer je otvoril tamburaški zbor, nakar je predsednik »Bratstva« br. Kozine pozdravil slavljenca, nastel njegove zasluge in opisal požrtvovalno in nesebično delo ter mu v imenu »Bratstva« čestital in izročil krasno, umetniško izdelano, srebrno taktirko, ki je bila povezana z narodnim trakom. Nato je slavljenca pozdravil imenom načelstva NSS br. Rudolf Juvan, ki mu je obenem izročil krasno umetniško diplomu, delo mojstra M. Gasparija. V imenu tamburaškega zbora je slavljenca in njegovo zaročenko pozdravil br. Ločević in izročil slavljenčevi zaročenki krasen šopek povit v socialistične in narodne trakove. Slavljenca je pozdravil tudi zastopnik dramatičnega odseka br. Kravos, nakar je br. Ivan Tavčar govoril slavnostni govor namenjen »Bratstvu«. Br. Tavčar je orisal cilje, za katerimi mora mladina stremeti ter jo pozival na delo, kajti v delu je spas in v delavni mladini spas naroda. Br. Mikolič se je ginjen zahvalil prirediteljem, vsem članom »Bratstva«, načelstvu NSS in vsem, ki so se ga spomnili ter obljubil, da bo i nadalje posvetil vse svoje moči tamburaškemu odseku »Bratstva« in narodnemu socializmu.

Na to se je vršila neprisiljena domača zabava, katero je poveljeval neumorni tamburaški zbor »Bratstva«.

Slavljenca, br. Mikoliča čestitamo tudi mi in mu kličemo: živel, delaj za mladino in ostani naš!

Jurčičeva proslava na Muljavi pri Stični. »Bratstvo« se pripravlja, da politični konec junija na Muljavo, da obišče rojstni kraj našega Jurčiča. Ob tej priliki se vrši na Muljavi predavanje in recitacija ter koncert tamburaškega zbora. Domačini pa že pridno študirajo »Desetega brata«. »Bratstvo« že sedaj vabi vse prijatelje našega Jurčiča, da pohite na izlet in se poklonijo velikemu pisatelju.

Proslava 25 letnice obstoja češkoslovaške Nar. soc. stranke v Ljubljani. Nar. socij. omladina »Bratstvo« bo proslavila 25 letnico obstoja češkoslovaške Nar. soc. stranke z ljudsko veselico na prostem. V nedeljo 4. junija ob 3. uri pop. na vrtu hotela Tivoli. — Na sporedu je tamburanje, igrokaz, šaljiya pošta itd. Nastopi tamburaški in dramatični odsek »Bratstva«. Že sedaj vabimo vse prijatelje in somišljenike, da polnoštevilno posetijo to narodno-socialistično prireditev.

Zaključni večer srbo-hrvatskega tečaja »Bratstva« se je vršil v sredo 24. t. m. zvečer v dvorani gostilne »pri Lozarju«. Večer je bil prirejen na čast požrtvovalni srbskima učiteljicama sestrama Zivani Mitrovičevi in Julki Petrovičevi. — Večer je otvoril predsednik »Bratstva« br. Kozine, ki se je zahvalil požrtvovalnim učiteljicama in jima izročil v znak priznanja krasno vezane Prešernove poezije s primernim spominskim posvetilom ter šopek, ki so jih darovali hvaležni učenci. Sledili so pozdravi učencev in zahvala učiteljic. Po govorih se je razvila živahna domača zabava, katero je povečeval tamburaški zbor »Bratstva« pod izbornim vodstvom brata Mikoliča. — Srbo-hrvatski tečaj »Bratstva« je obiskovalo nad 160 učencev in učenek brezplačno. »Bratstvo« je s tem pokazalo, da se zaveda svoje dolžnosti do vzgoje-

vanja naše mladine, za kar mu najpristoneje čestitamo in želimo, da nadaljuje z uspehom započeto pot.

Poslano.*

Izjava.

Z ozirom na popolnoma neosnovane argumente, ki se jih je posluževal g. nar. poslanec SKS Ivan Mermolja pri sodniških razpravah zoper g. V. Kravosa iz Ljubljane proti meni kot priči, češ, da sem njegov osebni sovražnik, da ga na cesti ne pozdravljam itd., si štejem v dolžnost podati naslednjo izjavo:

1. Osebnega sovraštva kot kristjan in kot polit. eksponent ne poznam, pa naj to trdi kakršnikoli Mermolja.

2. Kar se tiče kapriciranja, da naj bi jaz, ki sem pri agitaciji za Samostojno kmečko stranko in s tem brezdvomno tudi za gospoda poslanca Mermolja izdal nad 35.000 kron, ki mi jih je obljubil vrniti, ker pa še vedno čakam, njega prvi pozdravljal, mislim, da se lahko prav tako tudi jaz kapriciram, da me on prvi pozdravi, ker bi to že zahtevala hvaležnost za moje materialne žrtve.

Da pa jaz nisem več tajnik in pristaš SKS, kar želi vedeti gospod dr. Reismann, je pa stvar sledeča:

Nisem namreč prijatelj sklepanja paktov, kakor se je to po mojih zanesljivih informacijah, ki jih ne ovrže vsa vaša umetna skupna politika, godilo za lepo barvani kulisami. To Vam brez strahu in še celo od srca rad dokazem, kadarkoli želite.

Toliko za enkrat. Kadar pa se mi vzljubi, še kaj več.

V Mariboru, 22. maja 1922.

Žnuderl Konrad, tajnik NSS.

* Za Poslano« odgovarja uredništvo le, v kolikor zahteva to zakon.

Listnica uredništva.

V imenu slavnostnega odbora je prejel te dni urednik »Nove Pravde« iz Prage od sestre M. Viktorovič posebno prisrčno vabilo, da se udeleži slavnosti ob 25 letnici obstanka Čehoslovaške narodno-socialistične stranke. Za to laskavo vabilo so sestre M. Viktorovič uredništvo najpristoneje zahvaljuje. Naša delegacija pa, v kateri bo zastopano tudi uredništvo, bo sporočila osebno sestri Viktorovič, kakor čehoslovaškim bratom in sestram naše pozdrave. Živela vzajemnost vseh slovanskih brat-skih organizacij!

Zbor nar. soc. stranke v Ljubljani.

(Po stenografskem zapisniku.)

Narodno-socialistična stranka je imela v dneh 25. in 26. marca t. l. svoj strankin zbor o katerem prinašamo celoletno stenografsko poročilo:

Ob 11. uri otvori tov. podnačelnik Juvan zbor delegatov NSS in opraviči narodnega poslanca in načelnika stranke tov. Deržiča, ki je nujno zadržan v Beogradu, in nadaljuje s pozdravnim govorom: »Pozdravljam v prvi vrsti navzoče delegate, predvsem pa mile brate iz Češke (ploskanje in živjoklici). — Bratsko čehoslovaško socialistično stranko zastopata poslanec brat Špatny in centralni tajnik Šolc (ponovni živjoklici in ploskanje). Vaše odobravanje je dokaz, kako visoko ce-

nimo drage brate voditelje iz Češke in prepričan sem, da je to odobravanje izraz cele naše stranke. Dalje mi je pozdraviti tudi navzoče brate Hrvate. — Naša ideja gre svojo pot skozi celo državo, tako da bomo mogli v kratkem pozdraviti tudi zastopnike bratskega srbskega naroda (vsestransko odobravanje). Naše brate iz Zagreba zastopata njih vzorni voditelj dr. Politeo in Josip Podbevšek ter skupina naših akademikov. Naj bodo vsi najpristonejši pozdravljeni in mi se moramo le veseliti, da je naša misel tako hitro prodrla med brate Hrvate. Nadalje je prišel na naš zbor zastopnik iz naše Primorske tovariš Tartaglia. Ne bom pozdravljal vsakega posameznika, želim samo, da bi bilo to naše zborovanje stvarno, res zborovanje dela, ki bi se ga naj vsi tovariši delegati z voljo prišli, da se postavi nov, močnejši temelj.

Naša stranka stoji v tretjem letu svojega delovanja. — Po vojni smo si zamislili ustanoviti našo stranko na podlagi programa čehoslovaške socialistične stranke. — Naša ideja se je razširjala ter rodila krasne uspehe. — Razvoj naše stranke se vrši polagoma, toda ideja narodnega socializma je zdrava in ima vsled tega tudi sigurno bodočnost. Ustanavljali smo krajevne organizacije in z največjo požrtvovalnostjo se zavedajo naši tovariši svoje naloge. — Med tem časom smo se že tudi aktivno udeleževali političnega življenja, imeli smo volitve v konstituanto in reči moramo, da je bil naš nastop zmagoslaven. Dobili smo dva poslanca, ki neumorno zastopata našo idejo v Beogradu in to sta tov. Deržič in tov. Brandner (burno ploskanje in živjoklici). Delo v parlamentu je otežkočeno, vendar pa sta naša poslanca, ki sta v opoziciji, storila že veliko več kot drugi zastopniki, ki so v večini. Tudi v občinah je bil naš prvi nastop zmagovit in časten. Dobili smo v raznih občinah lepo število glasov, toliko, da jih nismo niti pričakovali. Imamo cele občine, ki so popolnoma v naših rokah. Naši bojeviti Kočevci so dosegli popolno zmago, dobili so prvega narodnega župana in ta je narodni socialist. Nadalje moram omeniti res vzorno delovanje v mestih, kakor so Maribor, Celje in Ptuj, kjer imamo lepo število glasov in je vsled tega tudi naša beseda odločilna. Priznati moram, da se vsi naši tovariši aktivno vdeležujejo dela ter povsod kažejo za razvoj občin veliko zanimanje in veselje, tako da bomo njih delo lahko odobrili. Danes imamo v Ljubljani podžupana tov. Jugo, v Mariboru podžupana tov. Rogliča, v Celju podžupana tovariša Zabkarija in v Ptujju tov. Blažeka, dokaz, da je bil naš prvi nastop res zlagovit in da imamo danes na vodilnih mestih res odlične tovariše.

Naj se dotaknem še enega vprašanja, ki dela našim tovarišem mnogo preglavice, tako da ne vedo, ali je upravičeno hujskanje nam nasprotnega časopisja, češ, da smo protidržavni element. Danes moram konstatirati, da je NSS državotvorna stranka, ki bo za državo, če bo potreba žrtvovala vse. Smo državotvorna stranka in istočasno narodna stranka, glavno pa, da smo socialistična stranka. V treh besedah je izražen naš program: država, narodnost, socializem. — Po teh besedah bo naša stranka delovala tudi v bodoče. (Dalje prih.)

Izdaja konzorcij »Nove Pravde«. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani. Glavni in odgovorni urednik: Vladimir Kravos, urednik, Ljubljana.

IVANA ZORKO, LJUBLJANA

Sv. Jakoba nabrežje 23

kupuje in prodaja vsakovrstno starino

R. KASSIG, Ljubljana, Židovska ulica.

Zaloga uniformskih potrebščin, kožuhovine in razne krzne. Krznarnica in izdelovanje čepic. Nakup kož od divjačine. Kožuhovina, obleka, preproge itd. se sprejemajo čez poletje v shrambo.

Gozdni delavci

pridni, 12 do 16 mož za pripravljanje hlodov, drv za kurjavo, hmelovk, oglja itd. se iščejo. Potrebni živež po cenah na debelo v zalogi. — Ponudbe na Veleposestvo Boštanj, p. Radna. Dolenjsko.

Carinsko posredovanje izvršuje najtečnejše in po zmernih cenah „KOMPAS“

špedicijsko podjetje, informacijska pisarna v Celju, Razlagova ulica šteč. 11.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepletkano hišo naj se obrne edino le na domačo tvrdko

Tone Malgaj pleskar in ličar Ljubljana, Kolodvorska ulica šteč. 6.

Zaloga čevljev

lastnega izdelka

DRAGOTIN ROGLIČ, Koroška cesta 19, MARIBOR

komisijska zaloga pri Bethi Lešnik. Gosposka ulica 14.

Delniška glavica: K 20.000.000.— PODRUŽNICE: Novo mesto, Rakovc, Slovenjgradec	Slovenska eskomptna banka LJUBLJANA. Šelenburgova ulica šteč. 1. Izvršuje vse bančne posle najtočnejše in najkulantnejše.	Rezervni zakladi: K 6.500.000.— Telefoni št. 146, 458 Brzjavke:ESKOMPTNA
---	--	---

Jadranska banka Beograd

Delniška glavica: Din 30.000.000.—
Rezerva: . . . Din 15.000.000.—
Naslov za brzjavke: JADRANSKA.

Podružnice:
Celje, Caviat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Delniška glavica: Din 30.000.000.—
Rezerva: . . . Din 15.000.000.—
Naslov za brzjavke: JADRANSKA.

Afilirani zavod: FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortland Street, New-York City.